

‘Buitenland is jaloers op ons’

‘Bizar’ noemt vaste plantenkweker Arnold van Berkel het dat in september een handjevol politici beslissen over het al dan niet voortbestaan van een collectief instrument als het Productschap Tuinbouw. Voor Van Berkel is het duidelijk: als het PT weg is, zal men pas merken welk groot gemis dat is. ‘In het buitenland zijn ze jaloers op onze productschappen.’

Tekst en foto: Gerrit Wildenbeest

Arnold van Berkel en zijn broer Leo van Berkel zijn eigenaren van een vaste plantenkwekerij in Hillegom. Het bedrijf schakelde in 1997 over van de groenteteelt naar de vaste planten. Hun sortiment omvat al gauw 300 soorten met Papaver als grootste artikel. “Voor de rest hebben we ons vooral gespecialiseerd in het bijzondere sortiment”, vertelt Arnold. De teelt op 4,5 ha grond gebeurt in de Bollenstreek. De vaste plantenteelt is een arbeidsintensieve bedrijfstak, maar toch is Arnold al jarenlang bestuurlijk actief. “Het is een stukje betrokkenheid met de sector”. Vóór de integratie met LTO zat hij namens de Kring Vaste Planten en Bomen West-Nederland (‘Kring West’) in het hoofdbestuur van de NBvB. Tegenwoordig zit hij namens de Kring West in de vakgroep Bomen en Vaste planten van LTO Noord, terwijl hij ook voor de cultuurgroep Vaste Planten in het bestuur van de Vereniging van Vaste plantenkwekers zit. In 2006 nam hij als vertegenwoordiger voor de vaste planten zitting in de Sectorcommissie Bomen en Vaste Planten van het PT.

ONDERZOEK

“De insteek van het PT is dat wat privaat kan privaat moet”, zegt Van Berkel. “Je moet alleen collectief doen wat niet anders kan. Dat bewustzijn heerst op alle niveaus. We zeggen als bestuur vaak genoeg over een onderwerp, ‘dat kan de markt veel beter zelf bepalen’. Maar er zijn onderwerpen die zo omvattend zijn, dat je die als bedrijf alleen niet aan kunt”. Die onderwerpen liggen voornamelijk op het gebied van teeltechnisch onderzoek en promotie. Daar wordt met respectievelijk 34 en 41 procent ook het merendeel van de heffingsopbrengsten (in 2010 3,9 miljoen euro) aan besteed. Een voorbeeld van een onderzoek dat het draagvlak van een individueel bedrijf te boven gaat is het – enige tijd geleden afgeronde – stikstofonder-

zoek. Daaruit bleek dat vaste planten meer N en P nodig hebben dan de overheid in haar mineralenwetgeving veronderstelt. “Dan heb je wat in handen om de overheid te overtuigen dat die plannen moeten worden bijgesteld”. Heel belangrijk voor de vaste plantentelers in de Bollenstreek is het onderzoek naar het gewenste organische stofgehalte op de duinzandgronden, van belang voor het tegengaan van uitspoeling van mineralen, een natuurlijke afgifte van nutriënten, en een gezond bodemleven.

.....

‘Als het PT weg is, zullen we merken welk groot verlies dat is’

.....

Van Berkel noemt verder het bekende Hosta x virus project, van levensbelang voor het in de benen houden van de export naar derde landen, het project virusarm telen, en het bladaaltjesonderzoek. Dit laatste project richt zich op manieren om de schade die bladaaltjes in vooral visueel aantrekkelijke producten aanrichten te beperken. Een onderzoek dat momenteel in de verkennende fase verkeert is dat naar de varenrouwmug. De onkruidbestrijding is ook zo’n thema waarbij alleen een collectieve onderzoeksaanpak tot resultaten kan leiden, stelt Van Berkel. Als kleine sector richt het

onderzoek zich vooral op middelen uit andere sectoren die mogelijk toepasbaar zijn in de vaste planten. Echt fundamenteel onderzoek, waaraan meerdere sectoren hun steentje bijdragen, betreft het project ‘Teelt de grond uit’, waaraan ook de overheid meebetaalt. Met behulp van PT-geld is afgelopen september verder een digitaal informatiesysteem voor vaste planten en zomerbloemen gerealiseerd. De 2,13 miljoen euro voor de collectieve promotie van de boomkwekerijsector waaronder de vaste planten via Plant Publicity Holland (PPH) zijn ook goed besteed, vindt Arnold. Zo heeft Plant Publicity Holland (PPH) met collectief geld het boekje vaste planten in openbaar groen uitgegeven. Ook de deelname aan het grote project De Groene Stad is waardevol. “Het PPH zorgt er ook voor dat elk jaar de vaste plant van het jaar onder de aandacht van de consumentenbladen komt”.

VERDIEPEN

Tegenstanders van het PT, zoals de NVAE, stellen dat als kwekers een probleem ervaren ze dan zelf wel de financiële middelen bij elkaar zullen brengen om onderzoek te financieren. Van Berkel: “Ik kan me niet voorstellen dat zoiets lukken gaat, denk alleen al aan de tijd die er in gaat zitten om de financiering rond te krijgen.” Hetzelfde geldt voor promotie: hoeveel bedrijven hebben de mogelijkheid om promotie echt op grote schaal aan te pakken? Dat vindt hij juist goed aan de verplichte heffingenaftocht: je voorkomt zo dat anderen voor jou de kolen uit het vuur halen. Van Berkel kan zich best voorstellen dat telers wel eens kritiek hebben op een onderzoeksproject of -voorstel. Maar als je een beetje verdiept in de gang van zaken is het altijd mogelijk om tijdig aan de bel te trekken. Binnenkomende onderzoeksvoorstellen volgen een zorgvuldige procedure. Vaak zijn de projecten vanuit de vaste plantensector, voordat ze bij de COB (=Commissie Onderzoek Boomkwekerij) komen, al besproken in de Cultuurgroep Vaste planten. De COB bekijkt het voorstel nog eens van alle kanten – is het onderzoek wel echt nodig? welke kennis is er al? – waarna de Sectorcommissie uiteindelijk het definitieve oordeel geeft. De hele procedu-

In 2011 investeert de boomkwekerij- en vaste plantensector via het PT ruim 5,2 miljoen euro. Dat bedrag wordt besteed aan promotie (2,13 miljoen euro), Technisch onderzoek (1,78 miljoen), Arbeid (0,17 miljoen), Kwaliteit (0,45 miljoen), Milieu (0,28 miljoen) Overige Bijdragen (0,39 miljoen) en organisatiekosten PT (0,391 miljoen). Het heffingspercentage bedraagt voor 2011 0,52 procent over de toegevoegde waarde (= verkoop minus inkoop) tot 900.000 euro, 0,40 procent over de toegevoegde waarde tussen 900.000 euro en 1.800.000 euro en 0,24 procent vanaf 1.800.000 euro. Het heffingspercentage is in 2005 met 30% verlaagd en sindsdien niet meer gewijzigd. (Bron: www.tuinbouw.nl)

Arnold van Berkel

re is te volgen op de website van het PT. Je kunt als kweker/heffingbetaler bijvoorbeeld kijken wanneer en waarover vergaderd wordt en dan je commentaar leveren. Maar het is natuurlijk ook mogelijk om de Commissieleden te benaderen of de mensen van het PT zelf. “Naar mijn idee is alles op de website van het PT te vinden”, zegt Arnold. Het verbaast hem wel eens dat er dan toch zo weinig mensen zich er in verdiepen en daardoor slecht geïnformeerd zijn. “Met een paar muisklikken kun je alles vinden. De

website van het PT zou eigenlijk bij je favorieten moeten staan”.

BUITENLAND

Van Berkel moet er niet aan denken dat het PT in het najaar door de politiek afgeserveerd wordt. “Dan hebben we niets meer, we zullen het PT dan echt gaan missen. Het buitenland is jaloers op ons dat wij een collectiviteit als het PT hebben. Mede daarmee is de tuinbouw groot geworden.” Hij wijst in dit verband ook

nog op het belang van een collectief lichaam als het PT bij het optreden van calamiteiten, bijvoorbeeld op fyto-sanitair gebied. Als je een vakbreed probleem hebt, kun je via het PT heel snel onderzoek op poten zetten en het probleem aanpakken. “Dat kunnen de dragende organisaties nooit ze snel voor elkaar krijgen”. Kortom, ook voor een goed fyto-sanitair beleid, essentieel om de handelspositie richting derde landen te bewaken, is het PT onmisbaar.